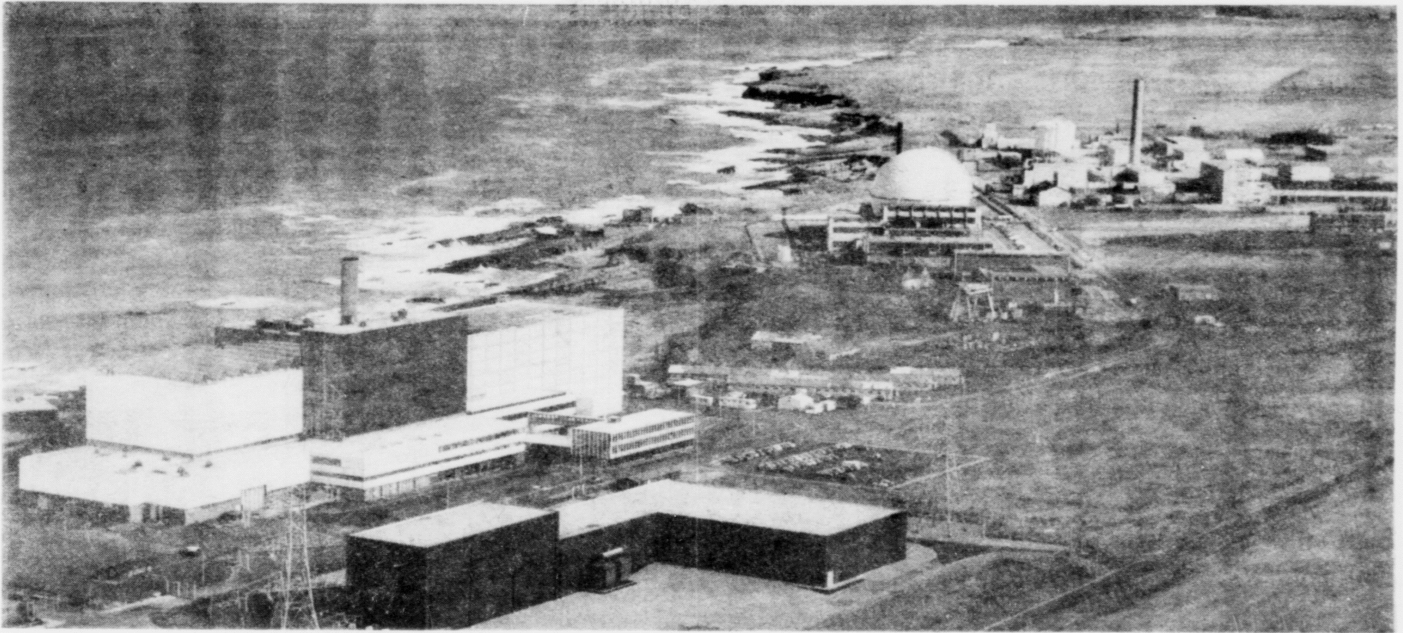

um ábyrgdarfulla handfaring av geislaavirknum og umhvørviskaðilgum kemiskum burturkasti. Luttakararnir á hesi stevnu komu allastaðni úr heiminum. Tað tyktist vera lættari at fáa tjóðir at samarbeiða á hesum økinum enn vit higartil hava hidið. Vandin fyri nýggjari kjarnorkuvanlukku av somu stødd sum Chernobyl-vanlukkan er ikki bert teoretiskur. Vit vita, at vit mugu rokna við nýggjum vanlukkum minst líka so álvarsligum sum Chernobyl áðrenn ár 2000. Og lond, sum nýta kjarnorku ella geislaavirkið tilfar í gransking og heilsuverki, hava ikki nóg góða eftirlitsskipan. Okkum tørvar í altjóðasamangangi reglur, sum regulera flyting og handfaring av burturkasti nógv betur. Vit hava havt rað av størum golum, t.d. Windrose, sum visir hvussu stórir vandin er fyri, at geislaavirkið burturkast kemur í avvegir. Hetta øki er júst líka vandamikið sum vápnahandil. Eg haldi, at ein má taka vandan ógvuliga álvarsliga og finna fram til eina orkuskipan fyri framtíðina, sum hvørki byggir á kjarnorku ella fossil-brennievni (olju, kol o.s.fr.)»

Kjarnorkuverk í Føroyum

— Onkur hevur tosað um mini-kjarnorkuverk í Føroyum? Kanst tú geva føroyingum góð ráð í hesum sambandi?

»Nei, tað kann eg ikki. Eg haldi avgjort, at prinsipielt má eitt og hvørt land sjálvt taka ábyrgdina. Ein skal ikki leggja seg út í slíkar avgerðir, uttan á tí økinum, har ein hevur rætt til uppi-

legging, nevnliga viðvíkingandi kravinum um at altjóðatrygdarreglur verða hildnar og flutningsspurningar avgreiddir, soleiðis at ein ikki beinir vandan yvir til onnur. Tað, sum føroyingar hava spurt um, eisini undir fyrri fundum, er møguleikin at fáa ravmagn frá einum møguligum kaðali millum Ísland og Skotland. Vit hava tosað um hendan spurning, og tað er greitt, at áhugin fyri hesum er ógvuliga stórur.»

Norðurlond ment frálíka tøkni

— Er hesin møguleikin praktiskur?

»Eg havi ikki sæð nakrar detaljaraðar kanningar, men vit flyta ravmagn við undirsjóvarkaðalum millum Svøríki og Finnland, millum Svøríki og Danmark og millum Noreg og Danmark. Vit

hava ment frálíka tøkni-fróði á hesum økinum, og vit hava eisini útflutt slíka útgerð til lond langt burtur, sum hava stórar trupulleikar við undirsjóvar-orkuflyting, eitt nú landsynnings-Asia.»

Mong alternativ

Í samband við nýggjar hugsanir um kjarnorku í Svøríki sigur Birgitta Dahl:

»Svenski rikisdagurin hevur avgjort at avvikla kjarnorku í Svøríki áðrenn ár 2000 fyri einum mánaði síðan, 7. juni. Tveir teir fyrstu reaktorarnir skulu steingjast í 1995 og 1996.»

— Hvørji alternativ hava sviar?

»Vit hava stórt yvirskot á el-framleiðslu, og hetta stendst av góðari nýtslu á el-verkunum. Tey levera nógv meiri, enn vit roknast við. Vit hava so stórt

yvirskot, at vit brúka 1/3 til húsa-upphiting. Síðani hava vit onnur alternativ, t.d. effektiviserað húshald. Vit eru eisini farin undir at introdusera náttúr-gas í Svøríki og fleiri innanlands-brennievni, t.d. avlopshita frá skóg-idnaðinum. Vit hava fleiri stuttfreistað alternativ, men í longdini vilja vit menna onnur alternativ, sum skulu heilt beina burtur kjarnorku og fossil-brennievni.»

Effektivari orku-nýtsla

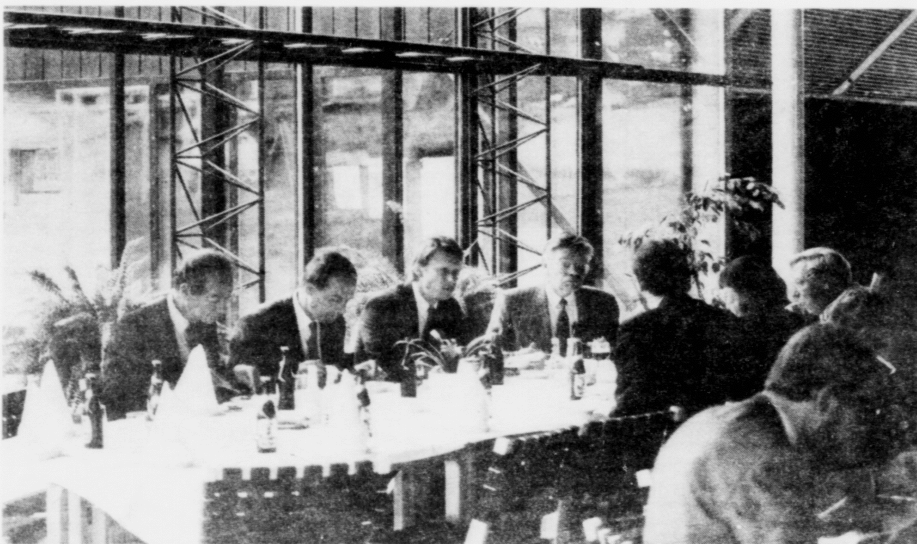
Birgitta Dahl segði at enda:

»Orkuskipanin hoyrir uppi tær skipanir, sum mugu umleggjast og gerast umhvørvisvinarligar. Sum umhvørvismálaráðharri havi eg lagt fram uppskot um umlegging av fleiri týðningarmiklum samfelagsekjum, t.d. inn-

an idnaðin, í landbúnaði, ferðslu, orkuskipanini o.s.fr., og ætlan er eisini gjørd fyri burturbeining av »freonum«, vandamiklum evnum, sum oyða ozon-lagið. Fyri orkunýtsluna í framtíðini er umráðandi at hava í fyrsta lagi effektivari orkunýtslu, í øðrum lagi at menna aðrar orkukeldur enn júst tær, sum byggja á kjarnorku ella fossil-brennievni. Hetta er áhugavert tøkni-fróði, sum er komin rættiliga langt á veg, men kanska fer tað at taka eitt ættarlið afturat at menna teir ymisku tættirnar innan hesa tøkni, t.d. at vinna orku burtur úr vindi og sól. Fyri eitt lítið oyggjaland sum Føroyar skuldi man ikki undirmett teir møguleikar, sum eru í streymi og sjóvarfalli, segði Birgitta Dahl at enda.

etj.

Dounreay-verkið álvarslig hótan móti Føroyum

Norðurlandsku orkumálaráðharrarnir fáa sær ein bita í Norðurlandahúsinum